

# Instrukcja

## Tarcza antykryzysowa

- ustawa o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw



## Szanowni Państwo,

rozprzestrzenianie się koronawirusa SARS-CoV-2 i spowodowaną przez ten wirus chorobą zakaźną COVID-19 doprowadziło w Polsce do wprowadzenia stanu epidemii, co wiąże się dla wszystkich Polaków z licznymi restrykcjami, zarówno w sferze prywatnej, jak i życiu zawodowym. W naszej ocenie w najtrudniejszej jednak sytuacji znajdują się przedsiębiorcy, którzy muszą pogodzić obowiązek dbania o zdrowie i życie pracowników, a równocześnie zapewnić dalsze funkcjonowanie swoich zakładów pracy.

Wobec wyrażanych obaw, a także licznych zapytań kierowanych do Naszej kancelarii, chcielibyśmy Państwu przedstawić najważniejsze rozwiązania prawne, przewidziane uchwaloną 31 marca 2020 roku **ustawą o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw** – zwaną potocznie Tarczą Antykryzysową.

Z poważaniem,  
Zespół GLC

## Spis treści

SPIS TREŚCI .....	3
PODSTAWA PRAWNA.....	4
ZWOLNIENIE ZE SKŁADEK NA UBEZPIECZENIE SPOŁECZNE.....	5
ŚWIADCZENIE POSTOJOWE .....	8
PRZESTÓJ EKONOMICZNY ALBO OBNIŻONY WYMIAR PRACY.....	11
DOFINANSOWANIE OD STAROSTY .....	14
PRAWO PRACY .....	16
ULGI I UPROSZCZENIA PODATKOWE.....	23
OPŁATA PROLONGACYJNA.....	25
WYGAŚNIĘCIE UMÓW NAJMU .....	26
PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH .....	27
POSTĘPOWANIA SĄDOWE, SĄDOWO AMINISTRACYJNE I INNE – ZAWIESZENIE TERMINÓW .....	29
ZESPÓŁ.....	33

## Podstawa prawna

Niniejsza instrukcja została sporządzona w oparciu o następujące akty prawne:

- (i) ustawę z dnia 23 kwietnia 1964 roku – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2019 r. poz. 1145), zwaną dalej: **KC**;
- (ii) ustawę z dnia 26 czerwca 1974 roku – Kodeks pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1040), zwaną dalej: **KP**;
- (iii) ustawę z dnia 6 czerwca 1997 roku - Kodeks karny. (Dz.U. z 2019 r. poz. 1950), zwaną dalej: **KK**;
- (iv) ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 roku - Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2019 r. poz. 900), zwaną dalej: **OP**;
- (v) ustawę z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 266), zwaną dalej: **uSUS**;
- (vi) ustawę z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2019 roku poz. 645), zwaną dalej: **uŚwPien**;
- (vii) ustawę z dnia 10 września 1999 roku - Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2020 r. poz. 19), zwaną dalej **KKS**;
- (viii) ustawę z dnia 28 lutego 2003 roku – Prawo upadłościowe (Dz.U. z 2019 r. poz. 498), zwaną dalej **PrUp**;
- (ix) ustawę z dnia 13 marca 2003 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. z 2018 r. poz. 1969), zwaną dalej: **OchrPracU**.
- (x) ustawę z dnia 5 grudnia 2008 roku o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, zwaną dalej: **uChZak**.
- (xi) ustawę z dnia 15 maja 2015 roku – Prawo restrukturyzacyjne (Dz.U. z 2019 r. poz. 243), zwaną dalej: **PrRestr**;
- (xii) ustawą o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, zwaną dalej: **uCOVID-19**.
- (xiii) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, zwane dalej: **RODO**.

Instrukcję przygotowano aktualne komentarze doktryny, jak i orzecznictwo sądów polskich odnoszące się do rozpatrywanych kwestii.

## Zwolnienie ze składek na ubezpieczenie społeczne

Na wniosek płatnika składek który na dzień 29 lutego 2020 r. zgłosił do ubezpieczeń społecznych mniej niż 10 ubezpieczonych zwalnia się z obowiązku opłacania nieopłaconych składek na:

- ubezpieczenia społeczne,
- na ubezpieczenie zdrowotne,
- na Fundusz Pracy,
- Fundusz Solidarnościowy,
- Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
- lub Fundusz Emerytur Pomostowych,

należnych za okres od dnia 1 marca 2020 r. do dnia 31 maja 2020 r., wykazanych w deklaracjach rozliczeniowych złożonych za ten okres, jeżeli był zgłoszony jako płatnik składek przed dniem 1 lutego 2020 r.

Na wniosek płatnika składek, będącego osobą prowadzącą pozarolniczą działalność opłacającego składki wyłącznie na własne ubezpieczenia społeczne lub ubezpieczenie zdrowotne, zwalnia się z obowiązku opłacenia nieopłaconych należności z tytułu składek na:

- jego obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne i rentowe
- wypadkowe,
- dobrowolne ubezpieczenie chorobowe,
- ubezpieczenie zdrowotne,
- Fundusz Pracy
- Fundusz Solidarnościowy,

należne za okres od dnia 1 marca 2020 r. do dnia 31 maja 2020 r., jeżeli:

- prowadził działalność przed 1 lutego 2020 r.
- przychód z tej działalności w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w pierwszym miesiącu, za który jest składany wniosek o zwolnienie z opłacania składek, nie był wyższy niż 300% prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w 2020 r. [15 681,00 zł]

Zwolnieniu z tytułu nieopłaconych składek podlegają należności z tytułu składek ustalone od obowiązującej najniższej podstawy wymiaru tych składek.

Składki są finansowane z budżetu państwa, nie nalicza się od nich odsetek.

Płatnik składek powinien przekazać wniosek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, nie później niż do dnia 30 czerwca 2020 r.

Wniosek o zwolnienie z opłacania składek zawiera:

- 1) dane płatnika składek:
  - a) imię i nazwisko, nazwę skróconą;
  - b) numer NIP i REGON, a jeżeli płatnikowi składek nie nadano tych numerów lub jednego z nich – numer PESEL lub serię i numer dowodu osobistego albo paszportu,
  - c) adres do korespondencji;
- 2) oświadczenie płatnika składek, o którym mowa w art. 31zo ust. 2, potwierdzające uzyskanie w marcu 2020 r. przychodu z działalności nie wyższego niż 300% prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w 2020 r.; pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń
- 3) inne informacje niezbędne do umorzenia składek;
- 4) podpis wnioskodawcy.

Wniosek o zwolnienie z opłacania składek może być złożony w formie dokumentu papierowego albo elektronicznego opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym, za pomocą profilu informacyjnego utworzonego w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Za marzec, kwiecień i maj 2020 r. płatnik składek zobowiązany jest przysyłać deklaracje rozliczeniowe lub imienne raporty miesięczne na zasadach i w terminach określonych w przepisach ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, chyba że zgodnie z tymi przepisami zwolniony jest z obowiązku ich składania.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych informuje płatnika składek o zwolnieniu z obowiązku opłacania należności z tytułu składek.

W przypadku odmowy, ZUS wydaje decyzję. Od decyzji o odmowie zwolnienia z obowiązku opłacania należności z tytułu składek, płatnikowi składek przysługuje prawo do wniesienia wniosku do Prezesa Zakładu o ponowne rozpatrzenie sprawy, na zasadach dotyczących decyzji wydanej w pierwszej instancji przez ministra. Do wniosku stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego dotyczące odwołań od decyzji oraz Prawo postępowania przed sadami administracyjnymi.

Umorzone składki traktuje się tak, jak składki wpłacone.

Mimo nieopłacenia składek, osoba ubezpieczona zachowuje prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa jeżeli podlegała ubezpieczeniu chorobowemu w dniu 1 lutego 2020 r.

Rada Ministrów może w celu przeciwdziałania COVID-19, w drodze rozporządzenia, określać inne okresy zwolnienia z tytułu nieopłaconych składek niż określone w art. 31zo ust. 1–3, mając na względzie okres obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii oraz skutki nimi wywołane.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych informuje Szefa Krajowej Administracji Skarbowej o wysokości przychodu wykazanego we wniosku o zwolnienie z opłacania składek.

Szef Krajowej Administracji Skarbowej informuje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o rozbieżnościach pomiędzy przychodem wykazanym we wniosku o zwolnienie z opłacania składek a przychodem wykazanym dla celów podatkowych.

W przypadku gdy zostanie stwierdzone, że rozbieżności, są wynikiem wprowadzenia w błąd Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, płatnik składek zobowiązany jest do opłacenia należności z tytułu składek, za marzec, kwiecień i maj 2020 r., wraz z odsetkami za zwłokę, w terminie 30 dni od otrzymania decyzji o obowiązku opłacenia tych składek, wraz z odsetkami za zwłokę.

#### **WAŻNE**

*Instrukcja składania wniosku oraz wzory:*

[https://www.zus.pl/baza-wiedzy/biezace-wyjasnienia-komorek-merytorycznych/firmy/-/publisher/details/1/zwolnienie-z-obowiazku-oplacenia-naleznosci-z-tytułu-skladek-za-marzec-maj-2020-r\\_/2551396](https://www.zus.pl/baza-wiedzy/biezace-wyjasnienia-komorek-merytorycznych/firmy/-/publisher/details/1/zwolnienie-z-obowiazku-oplacenia-naleznosci-z-tytułu-skladek-za-marzec-maj-2020-r_/2551396)

## Świadczenie postojowe

Osobie:

1. **prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą** na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców lub innych przepisów szczególnych, zwanej dalej „osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą”,
  2. **wykonującej umowę agencyjną, umowę zlecenia, inną umowę o świadczenie usług**, do której zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny stosuje się przepisy dotyczące zlecenia **albo umowę o dzieło**, zwane dalej „umową cywilnoprawną”
- przysługuje świadczenie postojowe, **jeżeli nie podlega ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu** (nie ma tzw. zbiegu tytułów oskładkowania).

Świadczenie postojowe przysługuje, **gdy w następstwie wystąpienia COVID-19 doszło do przestoju w prowadzeniu działalności**, odpowiednio przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą albo przez zleceniodawcę lub zamawiającego, z którymi została zawarta umowa cywilnoprawna.

**Osobie prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą** świadczenie postojowe przysługuje jeżeli:

1. nie zawiesiła prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej
  - oraz jeżeli przychód z prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku o świadczenie postojowe był:
    - o o co najmniej 15% niższy od przychodu uzyskanego w miesiącu poprzedzającym ten miesiąc
    - o i nie był wyższy od 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku; **[biorąc pod uwagę IV kwartał 2019 roku owe 300% wynosi 15 595,74 zł, za I kwartał 2020 roku informacji jeszcze nie podano]**
2. zawiesiła prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej po dniu 31 stycznia 2020 r.
  - oraz przychód z prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o świadczenie postojowe, nie był wyższy od 300% przeciętnego



miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku; **[jak wyżej]**

**Osobie wykonującej umowę cywilnoprawną** świadczenie postojowe przysługuje jeżeli:

1. umowa cywilnoprawna została zawarta przed dniem 1 lutego 2020 r.;
2. przychód z umowy cywilnoprawnej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o świadczenie postojowe, nie był wyższy od 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku.

**Świadczenie postojowe przysługuje w wysokości 80% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, obowiązującego w 2020 r. [ 2 080 złotych].**

W przypadku gdy suma przychodów z umów cywilnoprawnych w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskana w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o świadczenie postojowe wynosi mniej niż 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w 2020 r. świadczenie postojowe przysługuje w wysokości sumy wynagrodzeń z tytułu wykonywania tych umów cywilnoprawnych.

Wymogów, tych nie stosuje się do osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą, do której mają zastosowanie przepisy dotyczące zryczałtowanego podatku dochodowego w formie karty podatkowej i która korzystała ze zwolnienia sprzedaży od podatku od towarów i usług. Świadczenie postojowe przysługuje w takim przypadku wysokości 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, obowiązującego w 2020 r. **[1 040 zł]**

W przypadku zbiegu praw do więcej niż jednego świadczenia postojowego przysługuje jedno świadczenie postojowe.

Ustalenie prawa do świadczenia postojowego następuje na wniosek osoby uprawnionej składany do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Rada Ministrów **może**, w celu przeciwdziałania COVID-19, w drodze rozporządzenia, przyznać ponowną wypłatę świadczenia postojowego, dla osób, które otrzymały to świadczenie, mając na względzie okres obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii oraz skutki nimi wywołane.

**WAŻNE**

*Instrukcja składania wniosków oraz wzory:*

<https://www.zus.pl/baza-wiedzy/biezace-wyjasnienia-komerek-merytorycznych/firmy/-/publisher/details/1/swiadczenie-postojowe-dla-osob-wykonujacych-umowy-cywilnoprawne/2551448>

<https://www.zus.pl/baza-wiedzy/biezace-wyjasnienia-komerek-merytorycznych/firmy/-/publisher/details/1/swiadczenie-postojowe-dla-osob-prowadzacych-dzialalnosc-gospodarcza/2551468>

## Przestój ekonomiczny albo obniżony wymiar pracy

Przedsiębiorca, u którego wystąpił spadek obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19 może zwrócić się z wnioskiem o:

- przyznanie świadczeń na rzecz ochrony miejsc pracy,
- wypłatę ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
- świadczeń na dofinansowanie wynagrodzenia pracowników objętych przestojem ekonomicznym albo obniżonym wymiarem czasu pracy.

Przez spadek obrotów gospodarczych rozumie się spadek sprzedaży towarów lub usług, w ujęciu ilościowym lub wartościowym:

- nie mniej niż o 15%, obliczony jako stosunek łącznych obrotów w ciągu dowolnie wskazanych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych, przypadających w okresie po dniu 1 stycznia 2020 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku, w porównaniu do łącznych obrotów z analogicznych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych roku poprzedniego; za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku gdy dwumiesięczny okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, to jest w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego, lub
- nie mniej niż o 25% obliczony jako stosunek obrotów z dowolnie wskazanego miesiąca kalendarzowego, przypadającego po dniu 1 stycznia 2020 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku, w porównaniu do obrotów z miesiąca poprzedniego; za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku gdy okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, to jest w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego.

**Użycie spójnika „lub” wskazuje, że wystarczy spełnić jedną z powyższych przesłanek, by mówić o spadku obrotów gospodarczych.**

Aby skorzystać z pakietu, przedsiębiorca:

1. nie może zalegać w regulowaniu zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz lub Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy do końca III kwartału 2019 r., z wyjątkiem przypadku gdy:

- 1) zadłużony przedsiębiorca zawarł umowę z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych lub otrzymał decyzję urzędu skarbowego w sprawie spłaty zadłużenia i terminowo opłaca raty lub korzysta z odroczenia terminu płatności albo

2) zaleganie w regulowaniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz lub Fundusz Pracy powstało w okresie spadku obrotów gospodarczych, o którym mowa w pkt 1, a przedsiębiorca dołączył do wniosku o przyznanie świadczeń plan spłaty zadłużenia uprawdopodobniający poprawę kondycji finansowej przedsiębiorcy i pełną spłatę zaległości w regulowaniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz lub Fundusz Pracy, wraz z kopią wniosku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o rozłożenie na raty należności z tytułu tych składek lub o odroczenie płatności tych składek;

2. wobec którego nie zachodzą przesłanki do ogłoszenia upadłości, o których mowa w art. 11 lub art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe.

Świadczenia mają być wypłacane w okresach przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy, czyli odpowiednio:

1. przestój ekonomiczny - okres niewykonywania pracy przez pracownika z przyczyn nie dotyczących pracownika pozostającego w gotowości do pracy;
2. obniżony wymiar czasu pracy - obniżony przez przedsiębiorcę wymiar czasu pracy pracownika z przyczyn nie dotyczących pracownika, jednak nie więcej niż do połowy wymiaru czasu pracy.

Pracownikowi objętemu przestojem ekonomicznym pracodawca wypłaca wynagrodzenie obniżone nie więcej niż o 50%, nie niższe jednak niż w wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy.

Wynagrodzenie, jest dofinansowywane ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, w wysokości 50% minimalnego wynagrodzenia. Dofinansowanie nie przysługuje do wynagrodzeń pracowników, których wynagrodzenie uzyskane w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek, było wyższe niż teraz 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku.

Jednocześnie, przedsiębiorca może obniżyć wymiar czasu pracy o 20%, nie więcej niż do 0,5 etatu, z zastrzeżeniem, że wynagrodzenie nie może być niższe niż minimalne wynagrodzenie za pracę ustalone na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy.

Wynagrodzenie jest dofinansowywane ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych do wysokości połowy wynagrodzenia jednak nie więcej niż 40% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku. Dofinansowanie nie przysługuje do wynagrodzeń pracowników których wynagrodzenie uzyskane w

miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek, było wyższe niż 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku.

Warunki i tryb wykonywania pracy w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy ustala się w porozumieniu. Jeżeli u pracodawcy nie działa organizacja związkowa, porozumienie zawiera pracodawca z przedstawicielami pracowników, wyłonieni w trybie przyjętym u danego pracodawcy. Pracodawca przekazuje kopię porozumienia właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy w terminie 5 dni roboczych od dnia zawarcia porozumienia.

Świadczenia, oraz środki o których mowa wyżej przysługują przez łączny okres 3 miesięcy przypadających od daty złożenia wniosku

**WAŻNE**

*Instrukcja składania wniosków oraz wzory:*

<https://www.praca.gov.pl/eurzad/index.eup#/inneSprawy/listaDokumentow?dest=E>

**URZAD**

## Dofinansowanie od starosty

Starosta może, na podstawie zawartej umowy, przyznać przedsiębiorcy dofinansowanie części kosztów wynagrodzeń pracowników oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne w przypadku spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19.

Przepis stosuje się odpowiednio do

- osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę nakładczą
- lub umowy zlecenia
- albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z ustawą z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny stosuje się przepisy dotyczące zlecenia,
- albo które wykonują pracę zarobkową na podstawie innej niż stosunek pracy na rzecz pracodawcy będącego rolniczą spółdzielnią produkcyjną lub inną spółdzielnią zajmującą się produkcją rolną, jeżeli z tego tytułu podlega obowiązkowi ubezpieczeń: emerytalnemu i rentowemu, z wyjątkiem pomocy domowej zatrudnionej przez osobę fizyczną.

Przez spadek obrotów gospodarczych rozumie się zmniejszenie sprzedaży towarów lub usług w ujęciu ilościowym lub wartościowym obliczone jako stosunek łącznych obrotów w ciągu dowolnie wskazanych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych, przypadających w okresie po dniu 1 stycznia 2020 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku o przyznanie dofinansowania, w porównaniu do łącznych obrotów z analogicznych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych roku poprzedniego; za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku gdy dwumiesięczny okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, to jest w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego.

Dofinansowanie, w przypadku spadku obrotów o:

1. co najmniej 30% – może być przyznane w wysokości nieprzekraczającej kwoty stanowiącej sumę 50% wynagrodzeń poszczególnych pracowników objętych wnioskiem o dofinansowanie wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne należnymi od tych wynagrodzeń, jednak nie więcej niż 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę powiększonego o składki na ubezpieczenia społeczne od pracodawcy w odniesieniu do każdego pracownika;
2. co najmniej 50% – może być przyznane w wysokości nieprzekraczającej kwoty stanowiącej sumę 70% wynagrodzeń poszczególnych pracowników objętych wnioskiem o dofinansowanie wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne należnymi od tych wynagrodzeń, jednak nie więcej niż 70% kwoty

minimalnego wynagrodzenia, powiększonego o składki na ubezpieczenia społeczne od pracodawcy, w odniesieniu do każdego pracownika;

- co najmniej 80% – może być przyznane w wysokości nieprzekraczającej kwoty stanowiącej sumę 90% wynagrodzeń poszczególnych pracowników objętych wnioskiem o dofinansowanie wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne należnymi od tych wynagrodzeń, jednak nie więcej niż 90% kwoty minimalnego wynagrodzenia, powiększonego o składki na ubezpieczenia społeczne od pracodawcy, w odniesieniu do każdego pracownika.

Dofinansowanie, może być przyznane od dnia złożenia wniosku mikroprzedsiębiorcom, małym oraz średnim przedsiębiorcom **na okres nie dłuższy niż 3 miesiące**.

Dofinansowanie jest wypłacane w okresach miesięcznych, po złożeniu przez przedsiębiorcę oświadczenia o zatrudnianiu w danym miesiącu pracowników objętych umową oraz kosztach wynagrodzeń każdego z tych pracowników i należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne, według stanu na ostatni dzień miesiąca, za który dofinansowanie jest wypłacane

**Przedsiębiorca jest obowiązany do utrzymania w zatrudnieniu pracowników objętych umową przez okres dofinansowania oraz, po zakończeniu dofinansowania, przez okres równy temu okresowi.**

Wniosek o dofinansowanie przedsiębiorca składa do powiatowego urzędu pracy właściwego ze względu na swoją siedzibę lub miejsce wykonywania pracy przez pracowników w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia naboru przez dyrektora powiatowego urzędu pracy.

Ponadto, starosta może, na podstawie zawartej umowy, przyznać przedsiębiorcy będącemu osobą fizyczną niezatrudniającemu pracowników, dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej w przypadku spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19.

Dofinansowanie, w przypadku spadku obrotów o:

- co najmniej 30% – może być przyznane w wysokości 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia miesięcznie,
- co najmniej 50% – może być przyznane w wysokości 70% kwoty minimalnego wynagrodzenia miesięcznie,
- co najmniej 80% – może być przyznane w wysokości 90% kwoty minimalnego wynagrodzenia miesięcznie

**- na okres nie dłuższy niż 3 miesiące.**

Zasady występowania, wypłaty i przyznawania pomocy przez Starostę są analogiczne jak w wypadku dofinansowania dla pracowników.

## Prawo pracy

### Modyfikacje w zakresie systemu lub rozkładu czasu pracy pracowników przedsiębiorstw infrastruktury krytycznej – art. 15x uCOVID-19

W przypadku ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, pracodawca zatrudniający pracowników w:

- (i) przedsiębiorstwie prowadzącym działalność polegającą na zapewnieniu funkcjonowania wybranych systemów i obiektów infrastruktury krytycznej, to jest:
  - a. zaopatrzenia w energię, surowce energetyczne i paliwa,
  - b. sieci teleinformatycznych,
  - c. zaopatrzenia w wodę,
  - d. transportowe,
  - e. produkcji, składowania, przechowywania i stosowania substancji chemicznych i promieniotwórczych, a w tym rurociągów substancji niebezpiecznych;
- (ii) przedsiębiorstwie będącym podwykonawcą lub dostawcą, którzy nie są częścią infrastruktury krytycznej, o której mowa powyżej, ale są kluczowi dla zachowania ciągłości działania infrastruktury krytycznej, np. dostawcy tychże przedsiębiorstw;
- (iii) przedsiębiorstwie zapewniających funkcjonowanie stacji paliw płynnych, czyli urządzeń służących do zaopatrywania w paliwa ciekłe w szczególności pojazdów, w tym ciągników rolniczych, maszyn nieporuszających się po drogach, a także rekreacyjnych jednostek pływających;
- (iv) przedsiębiorstwie zapewniającym funkcjonowanie stacji gazu ziemnego w rozumieniu, to jest zespołu urządzeń, w tym punktu tankowania sprężonego gazu ziemnego (CNG) lub punktu tankowania skroplonego gazu ziemnego (LNG), przyłączonych do sieci dystrybucyjnej gazowej lub terminalu przeznaczonego do sprowadzania, wyładunku i regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego (LNG) wraz z instalacjami pomocniczymi i zbiornikami magazynowymi wykorzystywanymi w procesie regazyfikacji;
- (v) u przedsiębiorcy, w stosunku do którego Prezes Rady Ministrów, z własnej inicjatywy lub na wniosek wojewody, po poinformowaniu ministra właściwego do spraw gospodarki może, w związku z przeciwdziałaniem COVID-19, wydawać polecenia obowiązujące osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej oraz przedsiębiorców.

*W zakresie punktu (v) należy wyjaśnić, iż zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych: „wojewoda może wydawać polecenia obowiązujące wszystkie organy administracji rządowej działające w województwie i państwowe osoby prawne, organy*



samorządu terytorialnego, samorządowe osoby prawne oraz samorządowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej w związku z przeciwdziałaniem COVID-19". Na mocy art. 1 ust. 1 pkt. 8 uCOVID-19 polecenia będą mogły zostać również wydane wobec podmiotów spoza sektora publicznego. Wykonanie zadań poleconych będzie następowało na podstawie umowy zawartej pomiędzy przedsiębiorcą a Prezesem Rady Ministrów, wyznaczonego ministra lub właściwego wojewodę i będzie finansowane ze środków budżetu państwa.

**może, na czas oznaczony** nie dłuższy niż do czasu odwołania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii:

- (i) zmienić system lub rozkład czasu pracy pracowników w sposób niezbędny dla zapewnienia ciągłości funkcjonowania przedsiębiorstwa lub stacji;
- (ii) polecić pracownikom świadczenie pracy w godzinach nadliczbowych w zakresie i wymiarze niezbędnym dla zapewnienia ciągłości funkcjonowania przedsiębiorstwa lub stacji.

Przypomnieć należy, iż zgodnie z wynikającą z art. 129 §1 KP: „Czas pracy nie może przekraczać 8 godzin na dobę i przeciętnie 40 godzin w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy w przyjętym okresie rozliczeniowym nieprzekraczającym 4 miesięcy”. Równocześnie jednak, prawodawca dopuścił następujące modyfikacje w zakresie czasu i przyjętego systemu pracy:

- (i) system równoważnego czasu, w którym dobowy wymiar czasu pracy ulega przedłużeniu do maksymalnie 12 godzin w okresie rozliczeniowym nieprzekraczającym miesiąca [art. 135 §1 KP];
- (ii) zmodyfikowany system równoważnego czasu pracy, w którym dobowy wymiar czasu pracy może ulec przedłużeniu do 16 godzin [art. 136 §1 KP];
- (iii) równoważny system czasu pracy przy pilnowaniu mienia, straży i ratowników, gdzie dopuszczalne jest wydłużenie dobowego wymiaru czasu pracy do 24 godzin [art. 137 §1 KP];
- (iv) system czasu pracy w ruchu ciągłym, w którym jest dopuszczalne przedłużenie czasu pracy do 43 godzin przeciętnie na tydzień w okresie rozliczeniowym nieprzekraczającym 4 tygodni, a jednego dnia w niektórych tygodniach w tym okresie dobowy wymiar czasu pracy może być przedłużony do 12 godzin [art. 138 §1 KP];
- (v) system skróconego tygodnia pracy, w którym jest dopuszczalne wykonywanie pracy przez pracownika przez mniej niż 5 dni w ciągu tygodnia, przy równoczesnym przedłużeniu dobowego wymiaru czasu pracy, nie więcej niż do 12 godzin, w okresie rozliczeniowym nieprzekraczającym 1 miesiąca [art. 143 §1 KP];
- (vi) System pracy weekendowej którym praca jest świadczona wyłącznie w piątki, soboty, niedziele i święta. W tym systemie jest dopuszczalne przedłużenie dobowego wymiaru czasu pracy, nie

więcej jednak niż do 12 godzin, w okresie rozliczeniowym nieprzekraczającym 1 miesiąca [art. 144 §1 KP];

- (vii) Skrócenie czasu pracy poniżej norm określonych w art. 129 § 1 dla pracowników zatrudnionych w warunkach szczególnie uciążliwych lub szczególnie szkodliwych dla zdrowia może polegać na ustanowieniu przerw w pracy wliczanych do czasu pracy albo na obniżeniu tych norm, a w przypadku pracy monotonnej lub pracy w ustalonym z góry tempie polega na wprowadzeniu przerw w pracy wliczanych do czasu pracy [art. 145 §1 KP].

Wobec powyższego, na mocy art. 15x uCOVID-19 pracodawca, w zależności od potrzeb może zmodyfikować dotychczasowy system pracy, aby zapewnić działanie przedsiębiorstwa, którego funkcjonowanie w czasie pandemii jest niezbędne.

Wprowadzony przepis umożliwia pracodawcy na polecenie pracownikowi wykonywania pracy w godzinach nadliczbowych ponad limit wynikający z art. 151 §3 KP, zgodnie z którym: „Liczba godzin nadliczbowych przepracowanych (...) nie może przekroczyć dla poszczególnego pracownika 150 godzin w roku kalendarzowym”. Powyższe ograniczenie dopuszcza przeciętnie w tygodniu 8 godzin nadliczbowych w pracy, zaś na dobę 5 godzin nadliczbowych.

Równocześnie, pracodawca, który zdecydował się na modyfikację systemu i czasu pracy pracowników lub też, polecił wykonywanie pracy w godzinach nadliczbowych zobowiązany jest do zapewnienia pracownikom zakwaterowania i wyżywienie niezbędne do realizacji przez nich obowiązków pracowniczych. Wartość świadczeń polegających na zakwaterowaniu i wyżywieniu nie podlega wliczeniu do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne. Dodatkowo, w okresie, w którym wprowadzone zostały restrykcje, pracodawca odmawia udzielenia pracownikowi urlopu wypoczynkowego, w tym urlopu na żądanie, urlopu bezpłatnego oraz innego urlopu, a także przesuwania terminu takiego urlopu lub odwołuje pracownika z takiego urlopu, jeżeli został on już pracownikowi udzielony.

### **Modyfikacje w zakresie systemu lub rozkładu czasu pracy pracowników przedsiębiorstw infrastruktury krytycznej – art. 15zf uCOVID-19**

Dla pozostałych pracodawców, prawodawca również wprowadził instrumenty prawne, które pozwalają zmodyfikowanie systemu i czasu pracowników, a które polegają na:

- (i) ograniczeniu nieprzerwanego odpoczynku, do nie mniej niż 8 godzin, i nieprzerwanego tygodniowego odpoczynku, do nie mniej niż 32 godzin, obejmującego co najmniej 8 godzin nieprzerwanego odpoczynku dobowego; oraz

- (ii) zawarciu porozumienia o wprowadzeniu systemu równoważnego czasu pracy, w którym jest dopuszczalne przedłużenie dobowego wymiaru czasu pracy, nie więcej jednak niż do 12 godzin, w okresie rozliczeniowym nieprzekraczającym 12 miesięcy. Przedłużony dobowy wymiar czasu pracy jest równoważony krótszym dobowym wymiarem czasu pracy w niektórych dniach lub dniami wolnymi od pracy; oraz
- (iii) zawarciu porozumienia o stosowaniu mniej korzystnych warunków zatrudnienia pracowników niż wynikające z umów o pracę zawartych z tymi pracownikami, w zakresie i przez czas ustalone w porozumieniu.

Przed wszystkim wskazać należy, iż przedstawione działania mają na celu umożliwienie pracodawcy zapewnienie prowadzenia działalności oraz uzupełnienia braków kadrowych, które spowodowane mogą być chorobą pracowników, odesłaniem ich na kwarantannę lub do izolacji domowej, a także korzystaniem z zasiłku opiekuńczego na małoletnie dzieci. Dodatkowo, pracodawca w oparciu o przedstawione przepisy, może także zmodyfikować dotychczasowe warunki pracy i płacy, ze względu na problemy ekonomiczne.

Z przedstawionych rozwiązań skorzystać może pracodawca spełniający wszystkie następujące przesłanki:

- (i) u pracodawcy wystąpił spadek obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19,
  - (ii) pracodawca nie zalega w regulowaniu zobowiązań podatkowych,
  - (iii) pracodawca nie zalega w regulowaniu składek na ubezpieczenia społeczne,
  - (iv) pracodawca nie zalega w regulowaniu składek na ubezpieczenie zdrowotne,
  - (v) pracodawca nie zalega w regulowaniu składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych,
  - (vi) pracodawca nie zalega w regulowaniu składek na Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy
- do końca trzeciego kwartału 2019 roku.

Przez spadek obrotów rozumie się spadek sprzedaży towarów lub usług, w ujęciu ilościowym lub wartościowym:

- (i) nie mniej niż o 15%, obliczony jako stosunek łącznych obrotów w ciągu dowolnie wskazanych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych, przypadających w okresie po dniu 1 stycznia 2020 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, w porównaniu do łącznych obrotów z analogicznych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych roku poprzedniego; za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku gdy dwumiesięczny okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, to jest w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego lub
- (ii) nie mniej niż 25%, obliczony jako stosunek obrotów z dowolnie wskazanego miesiąca kalendarzowego, przypadającego po dniu 1 stycznia 2020 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia

wniosku, o którym mowa w ust. 1, w porównaniu do obrotów z miesiąca poprzedniego; za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku gdy okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, to jest w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego.

Wymogu w zakresie niezalegania w regulowaniu zobowiązań podatkowych, składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Pracy lub Fundusz Solidarnościowy, nie stosuje się do pracodawcy będącego przedsiębiorcą, *to jest osobą fizyczną, osobą prawną lub jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą, a także wspólnicy spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej*, w przypadku, gdy:

- (i) zadłużony przedsiębiorca zawarł umowę z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych lub otrzymał decyzję urzędu skarbowego w sprawie spłaty zadłużenia i terminowo opłaca raty lub korzysta z odroczenia terminu płatności albo
- (ii) zaleganie w regulowaniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych lub Fundusz Pracy powstało w okresie spadku obrotów gospodarczych, o którym mowa w ust. 1, a przedsiębiorca dołączył do wniosku o przyznanie świadczeń plan spłaty zadłużenia uprawdopodobniający poprawę kondycji finansowej przedsiębiorcy i pełną spłatę zaległości w regulowaniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych lub Fundusz Pracy, wraz z kopią wniosku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o rozłożenie na raty należności z tytułu tych składek lub o odroczenie płatności tych składek.

### **Ograniczenie nieprzerwanego dobowego wypoczynku**

W tym miejscu wskazać należy, iż zgodnie z przepisami prawa pracy, pracownikowi przysługuje w każdej dobie prawo do co najmniej 11 godzin nieprzerwanego odpoczynku [art. 132 §1 KP], zaś nieprzerwany tygodniowy odpoczynek wynosił co najmniej 35 godzin i obejmował co najmniej 11 godzin nieprzerwanego odpoczynku dobowego [art. 133 §1 KP]. Na mocy wprowadzonych rozwiązań szczególnych ograniczenia te ulegają obniżeniu – każdy – o 3 godziny. Równocześnie, aby uniknąć jakichkolwiek nadużyć ze strony pracodawców, wprowadzono rozwiązanie, zgodnie z którym pracownikowi przysługuje równoważny okres odpoczynku w wymiarze różnicy między 11 godzinami a liczbą godzin krótszego wykorzystanego przez pracownika okresu odpoczynku, to jest obniżonego czasu odpoczynku wprowadzonego na mocy omawianego przepisu. Równoważnego okresu odpoczynku pracodawca zobowiązany jest udzielić pracownikowi w okresie nie dłuższym niż 8 tygodni.

## **Porozumienie w sprawie wprowadzenia systemu równoważnego czasu pracy oraz porozumienie modyfikujące warunki pracy i płacy pracowników**

*W przypadku wprowadzenia systemu równoważnego czasu pracy aktualne pozostają rozważania poczynione w części 1 dotyczącej zakładów pracy infrastruktury krytycznej, w zakresie zasad i charakterystyki tych systemów.*

Także i w kwestii zmodyfikowania systemu i czasu pracy, pracodawca przewidział mechanizmy, które mają zabezpieczyć interesy pracowników. Wobec tego, porozumienie w sprawie wprowadzenia systemu równoważnego czasu pracy oraz porozumienie modyfikujące warunki pracy i płacy pracowników, zostaje zawarte pomiędzy pracodawcą a:

- (i) organizacjami związkowymi reprezentatywnymi, z których każda zrzesza co najmniej 5% pracowników zatrudnionych u pracodawcy, albo
- (ii) organizacje związkowymi reprezentatywnymi – jeżeli u pracodawcy nie działają reprezentatywne zakładowe organizacje związkowe zrzeszające co najmniej 5% pracowników zatrudnionych u pracodawcy, albo
- (iii) zakładowa organizacja związkowa – jeżeli u pracodawcy działa jedna organizacja związkowa, albo
- (iv) przedstawiciele pracowników, wyłonieni w trybie przyjętym u danego pracodawcy – jeżeli u pracodawcy nie działa zakładowa organizacja związkowa.

W przypadku trudności w przeprowadzeniu wyborów przedstawicieli pracowników z powodu COVID-19, w szczególności wywołanych nieobecnością pracowników, trwającym przestojem lub wykonywaniem przez część pracowników pracy zdalnej, porozumienie to może być zawarte z przedstawicielami pracowników wybranymi przez pracowników uprzednio dla innych celów przewidzianych w przepisach prawa pracy. Przykładem „innych celów przewidzianych w przepisach prawa pracy”, dla których wybierani są przedstawiciele pracowników jest art. 237<sup>11a</sup> §1 KP, zgodnie z którym pracodawca zobowiązany jest konsultować z pracownikami lub ich przedstawicielami wszystkie działania związane z bezpieczeństwem i higieną pracy”.

Kopię wypracowanego porozumienia pracodawca musi przekazać właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy w terminie 5 dni roboczych od dnia zawarcia porozumienia. Wówczas, w przypadku gdy pracownicy zatrudnieni u pracodawcy byli objęci ponadzakładowym układem zbiorowym pracy, okręgowy inspektor pracy przekazuje informacje o porozumieniu w sprawie wprowadzenia systemu równoważnego czasu pracy lub o stosowaniu mniej korzystnych warunków zatrudnienia pracowników niż wynikające z umów o pracę zawartych z tymi pracownikami, do rejestru ponadzakładowych układów pracy.



W zakresie i przez czas określony w porozumieniu w sprawie wprowadzenia systemu równoważnego czasu pracy lub o stosowaniu mniej korzystnych warunków zatrudnienia pracowników niż wynikające z umów o pracę zawartych z tymi pracownikami nie stosuje się wynikających z ponadzakładowego układu zbiorowego pracy oraz z zakładowego układu zbiorowego pracy warunków umów o pracę i innych aktów stanowiących podstawę nawiązania stosunku pracy.

## Ulgi i uproszczenia podatkowe

Na podstawie uCOVID-19 umożliwiono podatnikom CIT i PIT, którzy ponoszą negatywne konsekwencje COVID-19, **odliczenie straty poniesionej w 2020 r., od dochodu z działalności uzyskanego w 2019 r.** Warunek to osiągnięcie w 2020 r. – w porównaniu do 2019 r. – przychodów niższych o co najmniej 50 proc.

Przesunięto **termin płatności zaliczek na podatek dochodowy od wypłacanych wynagrodzeń w marcu i kwietniu 2020 r. do 1 czerwca 2020 r.** (dotyczy zaliczek na podatek pobranych w marcu i kwietniu 2020 r. od przychodów ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej lub spółdzielczego stosunku pracy oraz od zasiłków pieniężnych z ubezpieczenia społecznego wypłacanych przez płatników) dla przedsiębiorców, którzy ponieśli negatywne konsekwencje ekonomiczne spowodowane uCOVID-19 .

Przesunięto **termin obowiązku złożenia nowego pliku JPK\_VAT** dla dużych firm (deklaracja wraz z ewidencją) z 1 kwietnia na 1 lipca 2020 r.;

Wydłużono **termin na złożenie informacji o cenach transferowych** do 30 września 2020 r..

Wydłużono **termin na złożenie zawiadomienia o dokonaniu zapłaty na rachunek niezamieszczony w wykazie podatników VAT**, z 3-dniowego do 14-dniowego.

Przesunięto **termin zapłaty podatku od przychodów ze środka trwałego będącego budynkiem za okres marzec – maj 2020 r.** do dnia 20 lipca 2020 r. Warunkiem jest uzyskanie przychodów niższych o co najmniej 50% w stosunku do tego samego miesiąca roku 2019. W przypadku przedsiębiorców, którzy rozpoczęli działalność gospodarczą w 2019 roku porównania należy dokonać względem średnich przychodów za rok 2019<sup>1</sup>.

Mali przedsiębiorcy, którzy wybrali **uproszczoną formę wpłacania zaliczek na podatek dochodowy, mogą zrezygnować z tejże formy wpłacania zaliczek za okres marzec-grudzień 2020 r.** O chęci skorzystania z opisanej możliwości należy poinformować organ podatkowy w zeznaniu za rok 2019.

Umożliwiono także **dokonywanie jednorazowych odpisów amortyzacyjnych od wartości początkowej środków trwałych, które zostały nabyte w celu produkcji towarów związanych z przeciwdziałaniem COVID-19** i wprowadzone do ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych w 2020 roku. Będą to przede wszystkim takie towary, jak: maseczki ochronne, respiratory, środki odkażające,

<sup>1</sup> Kwota stanowiąca iloraz przychodów uzyskanych w roku, w którym podatnik rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej, i liczby miesięcy, w których była prowadzona ta działalność.

medyczną odzież ochronną, ochraniacze na obuwie, rękawiczki, okulary, gogle, środki do dezynfekcji i higieny rąk.

Ponadto, **koszty kwalifikowane B+R** ponoszone w 2020 r. na działalność badawczo-rozwojową, której celem jest opracowanie produktów niezbędnych do przeciwdziałania COVID-19, **można odliczyć również od dochodu będącego podstawą obliczenia zaliczki miesięcznej na podatek dochodowy.**



## Opłata prolongacyjna

**W przypadku złożenia wniosku o odroczenie płatności składek ZUS lub rozłożenia należności na raty w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii albo w okresie 30 dni następujących po ich odwołaniu, nie nalicza się opłaty prolongacyjnej.**

Opłatę prolongacyjną miał obowiązek uiścić przedsiębiorca, który złożył wniosek o odroczenie terminu płatności podatku lub o rozłożenie zaległości podatkowej na raty, a urząd skarbowy ten wniosek zaakceptował. Zamiast odsetek za zwłokę podatnik uiszczał wówczas opłatę prolongacyjną.

## Wygaśnięcie umów najmu

W związku z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2020 r. wprowadzono na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z dniem 14 marca 2020 r. stan zagrożenia epidemicznego w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2. Od tego dnia obowiązują liczne ograniczenia, w tym także takie, które dotyczą prowadzenia działalności gospodarczej. W obiektach handlowych, których powierzchnia sprzedaży przekracza 2000 m<sup>2</sup> zakazano handlu detalicznego najemcom powierzchni handlowych, których przeważająca działalność polega na handlu:

- a) wyrobami tekstylnymi,
- b) wyrobami odzieżowymi,
- c) obuwiem i wyrobami skórzanymi,
- d) meblami i sprzętem oświetleniowym,
- e) sprzętem radiowo-telewizyjnym lub sprzętem gospodarstwa domowego,
- f) artykułami piśmiennymi i księgarskimi.

Zakazano także prowadzenia działalności gastronomicznej i rozrywkowej w obiektach handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m<sup>2</sup>. Celem wprowadzonych rozwiązań jest ograniczenie działalności w miejscach, gdzie przebywa równocześnie wiele osób. Ma to z kolei zapobiec dalszemu, gwałtownemu rozprzestrzenianiu się COVID-19. Jednakże zawarte umowy najmu, dzierżawy, albo inne umowy, których przedmiotem jest korzystanie z powierzchni w tych obiektach generowały koszty dla obydwu stron umowy. W związku z tym ustawą uCOVID-19, wprowadzono w tym zakresie rozwiązania. W czasie obowiązywania zakazu prowadzenia działalności w obiektach handlowych, których powierzchnia sprzedaży przekracza 2000m<sup>2</sup>, wygasają wzajemne zobowiązania stron umowy najmu, dzierżawy lub innej podobnej umowy, na mocy której do użytkowania oddawana jest powierzchnia handlowa. Postanowienia te wchodzi w życie od dnia obowiązywania zakazu. Z kolei na podstawie art. 15 ze ust. 2 uCOVID-19, uprawniony do użytkowania powierzchni handlowej powinien złożyć udostępniającemu bezwarunkową i wiążącą ofertę woli przedłużenia obowiązywania umowy na dotychczasowych warunkach o okres obowiązywania zakazu przedłużony o sześć miesięcy. Oferta ta powinna być złożona w terminie do trzech miesięcy od dnia zniesienia zakazu. W nowelizowanej ustawie wskazano także, że postanowienia o wygaśnięciu wzajemnych zobowiązań stron umowy przestają wiązać oddającego z chwilą bezskutecznego upływu na złożenie oferty.

Postanowienia dotyczące złożenia oferty wchodzi w życie od dnia zniesienia zakazu.

Należy podkreślić, że wprowadzone rozwiązania nie uniemożliwiają stronom korzystania z prawa zobowiązań uregulowanych w KC.

## Prawo Zamówień Publicznych

### Wprowadzenie obowiązku informacyjnego

Ustawa nakłada na strony umowy w sprawie zamówienia publicznego **obowiązek informacyjny polegający na niezwłocznym powiadomieniu drugiej strony o wpływie okoliczności związanych z wystąpieniem COVID-19 na należyte wykonanie tej umowy, o ile taki wpływ wystąpił lub może wystąpić**. Dodatkowo strona informująca musi przedłożyć oświadczenia lub dokumenty potwierdzające istnienie takiego wpływu.

Art. 15r uCOVID-19 wymienia katalog przykładowych okoliczności mogących mieć wpływ na należyte wykonanie umowy w sprawie zamówienia publicznego. Okolicznością taką będzie np. nieobecność pracowników, wstrzymanie dostaw produktów, czy polecenia wydane przez wojewodów lub decyzje wydane przez Prezesa Rady Ministrów związane z przeciwdziałaniem COVID-19. Katalog wskazany przez ustawę ma charakter otwarty, co oznacza że strona może powołać się również na inne okoliczności.

### Wprowadzenia dopuszczalności zmiany umowy

Ustawa wprowadza **również możliwość zmiany treści zawartej umowy w sprawie zamówienia publicznego. Zamawiający, po stwierdzeniu, że okoliczności związane z wystąpieniem COVID-19 mogą wpłynąć lub wpływają na należyte wykonanie umowy**, może w uzgodnieniu z wykonawcą dokonać zmiany umowy, polegającej przede wszystkim na:

- a) zmianie terminu wykonania umowy lub jej części, lub czasowym zawieszeniu jej wykonywania,
- b) zmianie sposobu wykonywania dostaw, usług lub robót budowlanych,
- c) zmianie zakresu świadczenia wykonawcy i zmianie wynagrodzenia wykonawcy - o ile wzrost ceny spowodowany każdą kolejną zmianą nie przekroczy 50 % wartości pierwotnej umowy.

Ustawa wskazuje, iż przesłanki dotyczące zmiany umowy **należy stosować łącznie z przesłankami z art. 144 ust. 1 pkt 3 PZP**, zgodnie z którym zmiana jest dopuszczalna jeżeli łącznie zostały spełnione poniższe warunki:

- a) konieczność zmiany umowy lub umowy ramowej spowodowana jest okolicznościami, których zamawiający, działając z należyłą starannością, nie mógł przewidzieć,
- b) wartość zmiany nie przekracza 50% wartości zamówienia określonej pierwotnie w umowie lub umowie ramowej.

Specustawa wprowadza również możliwość dla zamawiającego na dokonanie zmiany umowy w sprawie zamówienia publicznego, która pozwoli na korzystniejsze ukształtowanie sytuacji wykonawcy niż wskazano w art. 144 ust. 1 pkt 3 PZP, o ile taką możliwość przewidują dotychczasowe postanowienia umowy. Okoliczności

związane z COVID-19 nie mogą jednak stanowić samodzielnej podstawy do wykonania umownego prawa odstąpienia od umowy.

### **Konieczność przedstawienia stanowiska w sprawie wpływu okoliczności związanych z wystąpieniem COVID-19 na należyte wykonanie umowy**

W razie wystąpienia okoliczności związanych z wystąpieniem COVID-19, które mają lub mogą mieć wpływ na należyte wykonanie umowy, **każda ze stron zobowiązana jest do przedstawienia drugiej stronie swojego stanowiska wraz z uzasadnieniem.**

Na przedstawienie swojego stanowiska wraz z uzasadnieniem każda ze stron ma **14 dni od dnia otrzymania oświadczeń lub dokumentów**, które potwierdzają zaistnienie lub możliwość zaistnienia takiego wpływu.

Powyższe wskazuje, iż przede wszystkim zamawiający będzie musiał każdorazowo zbadać czy, a jeżeli tak to w jakim zakresie, okoliczności przedstawiane przez wykonawcę są faktycznie związane z wystąpieniem COVID-19.

### **Podwykonawcy i dalsi podwykonawcy**

Wszystkie powyższe regulacje **stosuje się odpowiednio do umowy zawartej między wykonawcą i podwykonawcą oraz między podwykonawcą a dalszym podwykonawcą.**

Powyższe oznacza, iż w przypadku zaistnienia zmiany umowy w sprawie zamówienia publicznego zawartej pomiędzy zamawiającym a wykonawcą, jeżeli zmiana ta obejmuje część zamówienia powierzoną do wykonania podwykonawcy, wówczas uzgadnia się odpowiednio zmiany umowy łączącej wykonawcę i odwykonawcę.

### **Odpowiednie stosowanie przepisów prawa cywilnego**

Specustawa wskazuje, iż powyższe regulacje nie wyłączają ani nie ograniczają uprawnień strony umowy wynikających z przepisów prawa cywilnego.

## Postępowania sądowe, sądowno administracyjne i inne – zawieszenie terminów

W okresie stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 bieg terminów nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu. Powyższe dotyczy m.in.:

- a) terminów procesowych i sądowych w:
  - postępowaniach sądowych, w tym sądownoadministracyjnych,
  - postępowaniach egzekucyjnych,
  - postępowaniach karnych,
  - postępowaniach karnych skarbowych,
  - postępowaniach w sprawach o wykroczenia,
  - postępowaniach administracyjnych,
  - postępowaniach i kontrolach prowadzonych na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa,
  - kontrolach celno-skarbowych,
  - postępowaniach w sprawach, o których mowa w art. 15f ust. 9 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 847 i 1495 oraz z 2020 r. poz. 284),
  - innych postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw,
- b) przewidzianych przepisami prawa administracyjnego terminów:
  - od zachowania których jest uzależnione udzielenie ochrony prawnej przed sądem lub organem,
  - do dokonania przez stronę czynności kształtujących jej prawa i obowiązki,
  - przedawnienia,
  - których niezachowanie powoduje wygaśnięcie lub zmianę praw rzeczowych oraz roszczeń i wierzytelności, a także popadnięcie w opóźnienie,
  - zawitych, z niezachowaniem których ustawa wiąże ujemne skutki dla strony,
  - do dokonania przez podmioty lub jednostki organizacyjne podlegające wpisowi do właściwego rejestru czynności, które powodują obowiązek zgłoszenia do tego rejestru, a także terminów na wykonanie przez te podmioty obowiązków wynikających z przepisów o ich ustroju.

### **WAŻNE**

*W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 nie biegnie przedawnienie karalności czynu oraz*

*przedawnienie wykonania kary w sprawach o przestępstwa, przestępstwa i wykroczenia skarbowe oraz w sprawach o wykroczenia.*

Nadto bieg terminu nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu również wobec terminów:

- na milczące załatwienie sprawy,
- w innej sprawie, w której brak wyrażenia przez organ sprzeciwu, wydania decyzji, postanowienia albo innego rozstrzygnięcia uprawnia stronę lub uczestnika postępowania do podjęcia działania, dokonania czynności albo wpływa na zakres praw i obowiązków strony lub uczestnika postępowania,
- na wyrażenie przez organ stanowiska albo wydanie interpretacji indywidualnej, z wyjątkiem interpretacji indywidualnej, o której mowa w Ordynacji podatkowej.

Wstrzymanie rozpoczęcia i zawieszenie biegu terminów, o którym mowa powyżej nie dotyczy terminów:

- a) w rozpoznawanych przez sądy sprawach pilnych, o których mowa w art. 14a ust. 4 i 5 uCOVID-19,
- b) w sprawach wyboru lub powołania organów, których kadencje są określone w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- c) w sprawach wyborów do organów jednostek samorządu terytorialnego,
- d) w sprawach wniosków i pytań prawnych do Trybunału Konstytucyjnego.

Sprawami pilnymi, o których mowa w art. 14a ust. 4 i 5 uCOVID-19, tj. względem których nie zachodzi wstrzymanie rozpoczęcia i zawieszenie biegu terminów są sprawy:

- a) w przedmiocie wniosków o zastosowanie, przedłużenie, zmianę i uchylenie tymczasowego aresztowania;
- b) w których jest stosowane zatrzymanie;
- c) w których orzeczono środek zabezpieczający;
- d) przesłuchania świadka w postępowaniu przygotowawczym przez sąd na podstawie art. 185a–185c albo art. 316 § 3 KPK, gdy podejrzany jest zatrzymany;
- e) w przedmiocie europejskiego nakazu aresztowania;
- f) w przedmiocie zarządzenia przerwy w wykonaniu kary w systemie dozoru elektronicznego;
- g) o zastosowanie i przedłużenie środka detencyjnego w postaci umieszczenia cudzoziemca w strzeżonym ośrodku, o zastosowanie lub przedłużenie wobec niego aresztu dla cudzoziemców;
- h) w których wykonywana jest kara pozbawienia wolności albo inna kara lub środek przymusu skutkujący pozbawieniem wolności, jeżeli rozstrzygnięcie sądu dotyczy zwolnienia osoby pozbawionej wolności z zakładu karnego lub aresztu śledczego albo jest niezbędne do wykonania takiej kary lub środka przymusu w tym zakładzie lub areszcie;
- i) o odebranie osoby podlegającej władzy rodzicielskiej lub pozostającej pod opieką;

- j) o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1878 oraz z 2019 r. poz. 730 i 1690);
- k) dotyczące umieszczenia lub przedłużenia pobytu nieletniego w schronisku dla nieletnich;
- l) dotyczące umieszczenia małoletniego cudzoziemca w placówce opiekuńczo-wychowawczej;
- m) z zakresu postępowania wykonawczego w sprawach, o których mowa w pkt h) – l) wyżej;
- n) wniosków o ustanowienie kuratora w celu reprezentowania interesów małoletnich w postępowaniu przed sądem lub innym organem w sprawach pilnych;
- o) o których mowa w ustawie z dnia 22 listopada 2013 r. o postępowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi stwarzających zagrożenie życia, zdrowia lub wolności seksualnej innych osób (Dz. U. z 2019 r. poz. 2203 oraz z 2020 r. poz. 278);
- p) przesłuchania przez sąd osoby w trybie zabezpieczenia dowodu lub co do której zachodzi obawa, że nie będzie można jej przesłuchać na rozprawie; oraz
- q) w których ustawa określa termin ich rozpatrzenia przez sąd oraz sprawy wniosków o wstrzymanie wykonania aktu lub czynności.

W okresie stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 nie przeprowadza się rozpraw ani posiedzeń jawnych, z wyjątkiem rozpraw i posiedzeń jawnych w sprawach pilnych, o których mowa powyżej.

Nadto, wstrzymanie i zawieszenie biegu terminów procesowych i sądowych nie dotyczy kontroli i postępowań związanych z kontrolą uprzednią zamówień współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej oraz odwołań składanych w związku z uchybieniami w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.

Z oczywistych względów, zawieszenia lub wstrzymania biegu terminów nie stosuje się również do terminów związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 oraz wywołanych nim sytuacji kryzysowych.

W okresie stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 właściwy organ, sąd lub podmiot może wezwać obowiązane do dokonania czynności wynikających z przepisów prawa, w oznaczonym terminie i w zakresie, w jakim przepis ten zobowiązuje do dokonania czynności, jeżeli:

- a) wymaga tego interes publiczny lub ważny interes strony albo kontrolowanego; lub
- b) niepodjęcie czynności mogłoby spowodować niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzi lub zwierząt, poważną szkodę dla interesu społecznego albo ze względu na grożącą niepowetowaną szkodę materialną.

Powyższe dotyczy zarówno uczestnika postępowania, kontrolowanego i ich kontrahentów, jak również organu, do którego zwrócono się o zajęcie stanowiska w trybie art. 106 KPA.

Czynności dokonane w celu wykonania uprawnienia lub obowiązku w okresie wstrzymania rozpoczęcia albo zawieszenia biegu terminów są skuteczne. Nadto, organ lub podmiot może z urzędu wydać odpowiednio:

- a) decyzję w całości uwzględniającą żądanie strony lub uczestnika postępowania,
- b) zaświadczenie o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu; lub
- c) wyrazić stanowisko albo wydać interpretację indywidualną.

Jednocześnie nie stosuje się przepisów o bezczynności organów oraz o obowiązku organu i podmiotu, prowadzących odpowiednio postępowanie lub kontrolę, do powiadamiania strony lub uczestnika postępowania o niezakończonym w terminie. Zaprzestanie czynności przez sąd, organ lub podmiot, prowadzące odpowiednio postępowanie lub kontrolę, nie może być bowiem podstawą wywodzenia środków prawnych dotyczących bezczynności, przewlekłości lub naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

W związku z powyższym organom lub podmiotom prowadzącym odpowiednio postępowanie lub kontrolę nie wymierza się kar, grzywien ani nie zasądza się od nich sum pieniężnych na rzecz skarżących za niewydanie rozstrzygnięć w terminach określonych przepisami prawa.



## Zespół



**Zbigniew Maciej Szymik**, Dyrektor Generalny  
Doradca Podatkowy



**dr Artur Oleś**, Partner Zarządzający  
Adwokat i Doradca Podatkowy, EMBA



**Klaudia Derela**, Partner Zarządzający,  
Dyrektor Działu Rachunkowości, EMBA



**Bartosz Kubista**, Partner Zarządzający  
Adwokat i Doradca Podatkowy



**Marek Mikuła**, Partner Zarządzający  
Adwokat i Doradca Podatkowy



**Łukasz Zarzycki**, Partner Zarządzający  
Biegły Rewident i Doradca Podatkowy

---

**GLC Legal Oleś, Kubista, Szymik. Kancelaria Adwokatów i Doradców Podatkowych Spółka Partnerska**

ALTUS Katowice, ul. Uniwersytecka 13 40-007 Katowice

+48 32 608 65 62 | [kancelaria@glc.pl](mailto:kancelaria@glc.pl) | [www.glc.pl](http://www.glc.pl)